

ԻՐԱՎՈՒՆԿ

ԻՐԱՎՈՒՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պատրիոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» Վեցամսեայ 6 ֆր.
Առաստախնանի համար (Երկու քիտր մեկ
հարոյ) Տարեկան 14, վեցամսեայ 7 ֆր.
Ամերիկայի » 2.60 տղ վեցամս 1.50
ԿԱՆԽԻՒՆ ՎՃԱՐԵԼԻ

Համակ դրամ եռայլն դրկել հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱՎՈՒՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՎՈՒՆԿ» ՀՐԱԳՐՈՅ. — Վ.Ս.ՆԱ. (Պուլկարիա)
Редация на ВѢСТНИКЪ
„И р а в у н к ъ“
ВАРНА (България)

Rédaction du journal
„I r a v o u n k“
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն
եւ չեն դրկուիր եւ յարմար դաստած-
ները միայն կը հրատարակուին աւ-
րուշովիկ կամ մասամբ.
Պատկերակները 20 սանթիմ. երե-
ֆեմ աւելի անգամներու համար 20 0/0
գեղջ կը լինի:

ՊՈԼՍՈՅ ՎԻՃԱԿԸ

Պոլիս, 22 Յունիս

Ինչպէս գիտէք այս անգամ Օր-
մանան հրաժարականը ետ առնե-
լով երբ Պատրիարքարան դար-
ձաւ, վստահօրէն եւ պարծանօք կը
յայտարարէր թէ ալ վերջնականա-
պէս կարգադրուած են իր առա-
ջարկած խնդիրները եւ Սուլթանը
լրջօրէն իրատէ րրած է այդ ա-
ռաջարկելու խնդիրներուն գործա-
դրութիւնը. իրատէ մը որ բացառա-
բար այս անգամ շատ բարեհաճ (.)
ըլլալու բնոյթը ունէ:
Ձինուորական լեւոնեալ տուրքե-
րուն մէկ մասը բաշխուած է միա-
ցեալ մասն ալ խղճմտօրէն եւ
առանց Հայերը նեղելու պիտի գան
ձուլին. թէ Կիլիկիոյ Կաթողիկո-
սական ընտրութիւնը աւանդական
սովորութեամբ տեղի պիտի ունե-
նար եւ Հայերու ազատ երթեւե-
կութեան թոյլտուութիւն ըլլալով
Հայաձանքներն ալ պիտի դադրե-
ին:

«Բարեխնամ» (.) կայսեր այս
խիտ «բարեհաճ» իրատէն ելած
տոնը, Ռուս դեսպանատունն ալ
սկսած էր զբաղիլ հայերու հար-
ցովը, այնպէս որ դժուարահաճ
ներն անգամ պահ մը հաւատալ
սկսան թէ հայերու վիճակին եթէ
ոչ հիմնական դարման մը, գոնէ
սուսիկ բուսիկ ժամանակաւոր մեղ-
մացում մը ձեռք պիտի բերուի:
Ընդհանուրին հաւատքը այս էր
հոս, ամեն շրջանակի մէջ, միայն
անոնք զուրա կը մնային այս խան-
գոտ հաւատացեալներու խմբակնե-
րէն: որոնք Սուլթանին ու իրեն-
ներուն տրամադրութիւնները լաւ
ճանչնալով, սկիստիկներ եղած
են:

Բայց ահա Օրմանեանի վերա-
դարձէն հազիւ թէ բանի մը օր ան
զաւ, «աթուր չի տաքցած» ըս-
կաւ այն ողբերգա-կատակերգու-
թիւնը որ Սուլթանը 25 տարիէ
ի վեր կը խաղայ, ոչ միայն հա-
յուն, ալ աշխարհի գլխուն ալ:
Ձինուորական տուրքերու մա-
սին կառավարութեան ընելիքին
առ այժմ բան մը չեմ ը-
սեր, թող ցուցակները շինուին,
գանձուները սկսին այն ատեն կը
խօսինք. սակայն միաժամանակ
չեմ վարանիր իմ ալ անձնական

ե ինծի պէս շատերու ալ այդ
մասին ունեցած համոզումը յայ-
տարարել թէ, Սուլթանը փուլ մը
անգամ չը պիտի ձգէ հայուն, հը-
րապարակաւ բաշխածը մուլթին
մէջ յափշտակել պիտի տայ, ալ
եւ ալ պատրուակներով ու ձեւե-
րով, եւ այս մասին համոզումս
այնչափ հաստատ է որ կը ցաւիմ
ըսել թէ քիչ օրէն ամենուս ալ
հաւատքը նոյնը պիտի ըլլայ:

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական խն-
դիրն ալ կարգադրուել տակաւին
հեռի է քիչ առաջ Սուլթանը
կուզէր ընտրելիաց ցանկին որ-
բազրութիւնը ընել որուն Օրման-
եան անգամ ընդգրկուցաւ:

Իսկ գալով հայերու ազատ եր-
թեւեկութեան խնդրին, տակաւին
այդ մասին ալ որոշ բան մը ե-
ղած չունի, եկողը բանտն է. գա-
ցողը կարգիւրի:

Սուլթանը իր քարեհաճ իրա-
տէները շնորհելու հարկադրուած
միջոցին իսկ որոշած էր զանոնք
չը գործադրել. բայց պէտք էր իր
պետական յայտնի խոստմանը.
ցութիւնը արգարացնել գոնէ Ռու-
սիոյ դեսպանատան հանդէպ որ
հայ հարցին ծայրէն բռնած է:

Հետեւաբար Սուլթանը սապէս
դժեց իր ծրագիրը:
Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական խն-
դիրն առաջը պըտըտիկ քար մը
դնել ընտրելիաց ցանկը սրբագրել
ուղիով. բան մը որ շատ լաւ գի-
տէր թէ Գուլ-Գարուլի շրջանա-
կը պիտի զբաղեցնէ:

Հիմակ ալ կարմիր կնիքով ըս-
պառնագրերու խնդիր մը երեւան
եկաւ. որ իրաւունք կուտայ կա-
ռավարութեան հայոց ազատ եր-
թեւեկութեան համար ելած ի-
րիտէն չը գործադրել, առարկելով
թէ նորէն յիշափոխականներ ու-
պրդած են մայրաքաղաքը եւ կը
խռովեն:

Բայց այս խաղ մ'է որ սար-
քուած է կառավարութեան կողմէ.
այսօր հոս շատ իրազէկ հայ մաս
նաւոր շրջանակներէ կը հաւատեն
մեզ թէ այդ սպառնագրերով դը-
րամ պահանջուիլ յեղափոխական
կուսակցութեանց կողմէ չէ ալ
կեղծարարներու մէկ գործը որուն
ազդակի վարիչն է ոստիկանութիւ-
նը ինքը՝ կայսերական գիտակցու-
թեամբ: Թէ ազգային եւ թէ օ-
տար շրջանակներու մէջ այս հա-
ւատքը կ'ստ:

Ահա այս խաղին շնորհիւ կա-
ռավարութիւնը սկսած է կրկին
սանձարձակ բռնել բանտարկել եւ
ոմանք կաշառքներով ազատ թո-
ղուլ, երթեւեկութիւններն ալ ա-
ւելի դժուարացնել:

Արաբիոյ մէջ նորէն ապստամ-
բութիւնը ծայր տուաւ. այս ան-
գամ Հարաւային Արաբիոյ կողմը
ոտք կ'առնէ ցեղապետ շէյխերը
որոնք թէ կը բողոքեն թուրք
իշխանութեան դէմ, եւ թէ յայտ
նապէս կը մերժեն Սուլթանի խա-
լիֆայութիւնը: Քանի մը օր առաջ
Երւրդ տակն ու վրայ եղած է
եւ թէ թուրք պաշտօնական շըր-
ջանակները շատ անհանգիստ են.
այն հեռագրին վրայ որ կիմացը-
նէր Եւմէի վալիին սպաննուիլը
Արաբներու կողմէ: Տրիւններու
խրտուռներու հետ միեւնոյն ա-
տեն կիմացուի Արաբիոյ շարժումը
որ սակայն բախտատմամբ թուրք-
իոյ մէջ աստ անդ տիրող խռո-
վութեանց ամենէն լուրջն է: Դու-
ռը եւ Սուլթանը չուարած մնա-
ցած են այս անակնկալին հանդէպ:

Դժգոհութիւնը ընդհանուր է
մինչեւ իսկ օտար էկզիսիտ շրջա-
նակներն անգամ զգուանք կ'զգան
ալ ներկայ վիճակէն, Եւրոպացի
բերաններէ լսած եւ սա պարբե-
րութիւնը թէ ալ պէտք է վերջ
մը գտնայ այս գոհհիկ կատակեր
գութիւնը. եւ չը մոռնամ ըսել
թէ այս բողոքները եւ զգուանք-
ները նոյն իսկ դեսպանական սա-
լօններու մէջ ալ խորունկ արձա-
գանգ գտած են: Բան մը որ Երւ-
տըղիներուն շատ հանգիստ ապա-
գայ մը չի խոստանար:

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ Պ ՍԱՄՓՈՐՈՆ

Կարդացի ձեռ «դաւաճանի վերջին
լրբութիւնը» վերնագրով յօդուածը
«Շարժում»ի 237 թուին մէջ: Ներ-
բուրի ինձ, այդ յօդուածի իմ վրայ
ըրա աւարտութիւնը յայտնել կան
խաւ ըսելով թէ՛ ես «բնաւ» Արփիա-

րի կուսակցութեան կամ Հնչակեան-
ներու չեմ պատկանած եւ ոչ ալ Դաշ-
նակցական մըն եմ:

Ա. Ձեր յօդուածով գլխաւորապէս
մատնութեան վրայ կը խօսիք, բայց
դուք կ'ըլլէք «Պ. քաղաքի զինֆե-
րու խնդիր» կըսէք, մինչդեռ ես
մինչեւ ցարդ «Պ. քաղաքի «գոյքե-
րու» խնդիր» գիտէի, զի այդպէս գը-
րուած էր թերթերու մէջ, ինչ որ
դուք մատնութիւն կ'անուանէիք:
Բայց այժմ դուք աւելի որոշ «զէնք»
բառն ալ կը դնէք. ուստի ձեր ոճով
եթէ խօսինք, դուք այդ բառով մատ-
նութեան մէջ աւելի յառաջագէտ քայլ
մը առած չէ՞ք ըլլար:

Բ. Արփիայ «Մարտ»ի մէջ ըսեր է
թէ Իւսիւֆեանը ծածկանուումով, կար-
ծեմ, Պարսկաստան ղրկուած է, այս
խօսքը ծանր ծանր մատնութիւն
կը նկատէք, մինչդեռ այս խօսքին
մէջ մատնութեան որոշ բան մը չը
տեսնուի. սրովհետեւ չէ յայտնած
թէ՛ ի՞նչ ծածկանուումով, չէ ըսած թէ
Պարսկաստանի որ կողմը, որ քաղա-
քը կը գտնուի. նամանաւանդ «կար-
ծեմ» ըսած է ոչ թէ գիտեմ: Բայց
դուք այդ անորոշ խօսքը, «մատնու-
թիւն, մատնութիւն» ըսելով մատնա-
նիչ կ'ընէք, որով կը հաստատէք թէ
Իւսիւֆեան Պարսկաստան կը գտնուի:
Ասկէ զատ, «Պարսկաստանի մեր ըն-
կերները, սահմանագլխի մեր ֆէտա-
յիները, մեր զինակիրները» խօսքե-
րը բիւր անգամ Դրօշակի մէջ չե՞ն
գրուած. ուրեմն ատո՞նց ալ մատնու-
թիւն ըսել պէտք է:

Իսկ ի՞նչ կ'ըսէք այն որոշ մատնու-
թեան, որ «քանիք մը շաքար առաջ ծած-
կաստան առաջնորդական պաշտօնի մը
մէջ գտնուող բարձրաստիճան եկեղե-
ցականի մը անունը տալով «Դաշնա-
չակեան է» կ'ըսէք «Շարժում», զանի
պարզապէս թուրքին կը մատնէր, որ-
պէսզի պաշտօնով արտասահման ելլել
չարտօնուի, ուր կ'ընար հակադաշնակ
ցական հոսանքին նոր ուժ մըն ալ
աւելցնել ի նպաստ Հնչակեաններու:
Ահա այդ փուլ եւ թաղութեամբ բա-
ձարձակ մատնութիւն մըն էր որ ը-
րաւ «Շարժում», արդեօք չը կարդա-
ցի՞ք այդ թերթը:

Գ. Կը պնդէք թէ՛ «Արփիայը ամ-
բաստանող վաւերաթուղթերը գիտէք
որ գողցուած են Կ. Պոլսոյ ոստիկա-
նական պաշտօնատուներէն հայ շրջանի
մը միջոցաւ». Ձեր ուրիշ համախոհ-
ներն ալ կ'ըսեն թէ՛ այդ լրտեսը Մ.
Թիւթիւնճիէֆն էր: Ես ալ կ'ընամ
զբաղական փաստերով հաստատել թէ
Թիւթիւնճիէֆ մինչեւ իր զարնուած
օրը մատնութիւններ կ'ընէր. հետեւա-
բար Սուլթանին հաւատարիմ մէկ
գործիքն էր: Արդ չեմ կ'ընար հասկը-
նալ թէ այդ մատնելը ի՞նչպէս իր ըս

ԼՈՒՍԱՌՈՐԶԱԿԱՆ ՈՒ
ՀԱՅ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԸ

Շատ անգամներ առիթ ունեցած եմ լսելու կարգ մը ազգայիններու բերնէն թէ՛ ամերիկեան տուարը ու անգլիական սթեյքսը հոս ալ սկսան իրենց ազդեցութիւնը ու հաս. տատռութիւնները շատցնել ոգի ի բռնին աշխատելով, նոյն իսկ շա. տերի գնացած ժամանակ, սիշերու ինքն ժողովներ կազմելով, արագու. թեամբ մարդորսութիւններ ընե. լու համար են. . .

Այս կամ տարի նման անտեղի խօսքեր երկու գլխաւոր պատճառ ներքե առաջ կուգան բոս իս, կար. մէ որ վարկեան մը զբաղինք ա. նոցմով, Առաջինը ժողովուրդի տը. գիտութիւնը. Բ. ժողովուրդի կեան. բնի բոլորովին անտեղեկ կրօնա. խոս պատուելիներու տեսակ մը ա. պիկարութիւնները (խիստ սովա. ւաթիւ բացառութիւնները յարգե. լով) որոնք իրենց քարոզներու բը. նարան ու նիւթ ընդունած են ծաղր ու նախատինքն գլխաւոր արար. կը յիշիմ ասկէ ասկէ քա. նի մը տարի առաջ թնթիւ մը մէջ կարգացի թէ ինչպէս Պարսկաս. տանի մէջ հայ պատուելի մը «Հա յիւր, անհաւատ էք դուք, ճանաչու եկէք. . . ըսելով սկսած է իր քարոզը, Առանց աւելի հեռուն եր թալու, տակաւին անցեալները, Ամերիկայի «Չայն Հայրենեաց»ի մէջ «Փրօվիտենսի շուրջը» վերնա. գրով յօդուած մը կարգացի Պատ. Բրոֆ. Բ. Կարապետեան անուն անձաւորութեան մը մասին, որը ինչպէս կը գրէ Պ. Յոգուածագի. րը, կրօնախօս Բրոֆ. պատուելիին իր քարոզին մէջ չափազանցութիւն ներով Հայաստանեաց Եկեղեցիին ղեմ յարձակած է, ըսելով թէ նա աւելորդապաշտութիւններով լի, հաւասար է կաթոլիկ ու. Բունա. դաւան եկեղեցիներու. . .

Իրաց այս տխուր պարագային այս երկու գլխաւոր պատճառնե. րը ի հարկէ ժողովուրդը միշտ սա

ռըն անտարբերութեան, յուզման ու տարկութեան պիտի մասնեն զէպի իրենց բողոքական եղբայր. ներք. խիստ փափաքելի է որ բո. ղոքական ազգակից հայ պատուել. ինէր. միաթոնարներ ու պրօպա. կանտիսներ ճանչնալով իրենց սը. խաղները ուղղէին քաղիքին եւ ծանային միշտ յառաջ բերել երկու ազգակից եղբայրներու մէջ համե. բաշխութեան ոգին եւ ազգասիրու թեան եւ կրօնասիրութեան վեհ զգացումները :

Այս ազնիւ զգացումներով է ա. հոս որ օժտուած է Արժ. Պատ. Հայի Ետարմեան, որ շուրջ եր. կու տարիէ ի վեր քաղաքս կը գտնուի. իր քարոզներէն դուրս աւարտութեամբ յառն էմ թէ՛ Ուրախումի եւ թէ՛ ազգային զանազան բարենպաստակ ձեռնարկ ներու մէջ իր մասնակցութիւնը :

Յարգանք աղպարներուն :

Լուսաւորչակաւ մը
Փ. Պոլիս 19 յունիս

ՃԻՇԴ Է

Կարգացի «Շարժում» լրագրին մէջ Արվախի ստորագրութեամբ «մի սուտ եւս» վերնագրով հատուած մը իմ հաս. ցէիս ալ ուղղուած հեղինակէն անպատ չած լեզուով մը :

Ստիպուած եմ մասնուի միջոցաւ հաս տատելու թէ 10 Յունիս 1900 թուա. կանու բողոքագիր մը տուած եմ ընդհ գաղափարազին Իսակ Արվախի (Վաքոօ)ի ղեմ գիտ զրպարտած եւ ինծի անպատ ուարեր արարքներ վերադրած ըլլալուն համար եւ թէ կը յայտարարեմ որ մեր. ժեցի հաշուել. որպէսզի զրպարտի. չին միջոց տամ ապացոյցանելու իմ մասին խօսածը, եթէ չապացուցանէ հասարակութիւնը հասկնայ անոր բա. րոյական նկարագիրը :

Իմ հայասիրութիւնս միայն կրնան վկայել քովս ունեցած վաւերաթուղ. թերս :

Բ. ՏՐԱԿՈՒԼԷՓ

27 Յունիս 1900 Վառնա

Վարդօ գոնէ հրապարակաւ ստե. լէ դադրեցէք :

Ծ. Խ.

ԼՐԱՔԱՂ

Պատրիարքարանէ գաւառային առաջնորդներուն զրկուած է նը. պատտի գումարներ որոնք Նպաս. տից Յանձնաժողովոյ որոշման հա. մեմատ պիտի գործածուին գաւա. ռական մէկ քանի գիւղերու մէջ վարժարան բացուելու :

—Շապին Գարահիսարի առաջ. նորդական տեղապահ Տ. Սմբատ վ. Սատեթեան մասնաւոր գրով իմացուցած է Պատրիարքարանի թէ՛ Ամերիկեան Միսիոնարու. թեան կողմէ 500 ոսկիի չափ նը. չէր մը խոստացուած է մանրա. գործութեան վերաբերեալ արհես. տանոց մը հիմնուելու համար :

—Եգիպտոսէ Բիւզանդիոնի ուղղուած նամակէ մը կիմացուի թէ տեղւոյն հունձքերուն այս տարուան առատութեանը պատ. ճառաւ հացին գինը իջած է. ո. լով ընդհանուր ուրախութիւն պատ ճառած է աղքատներուն : Պատրի. արքարանը 75 լիւրայի նպաստ մը զրկել փութացած է գիւղացիներ. րուն անմիջական պէտքին համար :

—Նպաստից Յանձնաժողովոյ ո. լուծմամբ Սիրաստիոյ Մանճըլդի վանքին մէջ նոր Որբանոց մ'ալ պիտի բացուի : Արդէն բաւական թիւով որբեր կը գտնուին Սեբաս. տիոյ Ազգային Որբանոցին մէջ, որուն բարեսէր տիկին մ'ալ 300 ոսկիի արժողութեամբ խա. նուծ մը նուիրած է :

—Ինչպէս ծանօթ է մեր ըն. թերցողաց Եգիպտոսի առաջնորդ. ընտրուած էր Ռոտոսդոյի առաջ. նորդ Գիւր. Յովսէփ Եպիս. Ա. վսեման : Եգիպտոսայոց այս ընտ. րութիւնը Պատրիարքարանէն ալ վսեմացուած ըլլալով, Ռոտոս. թոյի Գաւառ. ժողովը յաւանայս ստիպուած էր իր սիրելի առաջ. նորդին հրաժարականը ընդունել, որով Ազգ. Պատրիարքարանի կամ ընդ ալ յարգած կըլլար. որովհե. տեւ Պատրիարքը գիտել տուած էր թէ Տ. Յովսէփ Եպիս. ի ընտ. րութիւնը եւ կեդրոնէն վաւերա. ցումը բացառիկ եւ հարկեցուցիչ պատճառներու արդիւնք են :

Բայց այժմ Պատրիարքը Ռո.

տոսդոցիներուն կիմացնէ թէ Տ. Յովսէփ Եպիս. ի մեկման ձեւակեր պութիւնները ժամանակի կը կա. ռօտէն. ուստի մինչեւ այդ առեւն Ալվազեան Սրբազան Ռոտոսդոյի մէջ ըստ առաջնոյն իր պաշտօնը շարունակէ :

Պատրիարքին այս վերջին հրա. հանգը ցոյց կուտայ թէ Դուռը դժուարութիւններ կը հանէ Գիւր. Ալվազեանի արտասահման ելնե. լուն դէմ, «Որ ալանջս ունի լսե. լոյ լուիցէ :

—Կարինէն գրուած նամակ մը կիմացնէ թէ ծանօթ Ռուսահայ վսեմ Պ. Եգեանցի ջանքերուն շնորհիւ յառաջիկայ ուսումնական տարեշրջանին կարմիր-վանքի ազգային որբանոցին մէջ 8 որբեր եւս պիտի ընդունուին :

—Նոյն նամակէն կիմացուի նաեւ Տիկին Գայեանէ Մ. Պալարեանի մահը որ անձնուիրաբար գորգա. գործութեան արհեստը կուսուցա. նէր իզմիրեան Արհեստանոցին մէջ հարկ ելած կազմածն ու նիւթերն ալ ինքը նուիրելով :

—Կարնոյ մէջ վեցհալարեակ կարգացող Թուռնճի Մեսրոպ ա. նուն անձի մը թելադրութեամբ, իր 16 տարեկան Երուանդ անուն աշակերտը յայտարարեւ է թէ խոր փրփալի մը մէջ հրաշքի աղ. բիւր մը գտած է դրո եօթը տա. րիէ ի վեր կը փորէ եղեր : Չորս տարի առաջ հոն յարաբերութեան մտեր է Սուրբերու հետ եւ եր. կար խօսակցութիւններ ունեցեր է ու տեսիլքներ տեսեր է : Այս յայտարարութեան վրայ ժողովուր. դը սկսած է խուռն բազմութեամբ այդ անյայտ Սրբոց ուխտատեղին դիմել, որ կարնոյ մէջ մեծ աղ. մուկ հանելով օրուան խնդիր կը դառնայ, սակայն առաջնորդական տեղապահ Տ. Չաւէն վարդապետ կը փութայ հրապարակաւ խայտա. ռակել այս խաբէբայութիւնը :

Ասոր վրայ բուն հեղինակը, վեց. հաղարեակ կարգացող Մեսրոպ կը փախի. իսկ աշակերտը ձեռքի տակ է եւ կապասէ իր դատաստա. նին :

կըսաւ : Բայց կուփամարտութիւն՝ բը նաւ : Կուփամարտութեան պատմու. թիւնը զարարանք մըն էր զոր «Շարժում»ի թղթակիցը իր կողմէն յերկրած է : յերկրամուկը որ սա. կայն իր դառնի ո' եւ է կերպով չի նպաստել : Իսկ ժխորը զոր «Շար. ժում»ի թղթակիցը թուլումպածի խովուչի կը նմանցնէ՝ յառաջ եկաւ իրենց նոր Քրիստոսին անպատկառ նախատինքն : այդ նախատինքնն առաջ մեր կողմէն օրինաւոր կարգա. պահութեամբ վիճարանութիւնը յա. ռաջ կը տարուէր կող եւ եթէ Շնորհ. քաններու յաճախակի ընդմիջումներ. րը չըլլային՝ ժողովատեղին բնաւ իր պատկառանքը չը պիտի կորսնցներ : Գալով նորեկ անդամներուն անոնց. մէ ո'չ մին բեռնակիր էր եւ ո'չ մին օր մը օրանց Աղք. ընկերութեան նպաստ ընդունած էր : ասիկա ալ «Շարժում»ի խղճամիտ թղթակցին մէկ տարբեր յերկրամուկն է : Կա. ընդ է է արդեօք մէկ օրինակ տալ

հաւնալի եւ մէկ միներնիկ օրինակ ալ Աղք. ընկերութեան նպաստ ընդու. նողի՝ նորեկ ներկայանալու մէջէն :

Ժխորէն յետոյ Տնօրէն ժողովը եւ գիււան ատին քաղեցին, հետեւին տա. նելով ատմար : հաչիւ, կնիք, դրամ եւ ամեն ինչ :

Մնացեալը նկատելով որ օրինական մեծամասնութիւն կը կազմեն՝ ժողովը օրինաւոր նկատեցին եւ առօտեայ Դիւանի մը կազմութեամբ գործողու. թիւնները յառաջ տարին, հետեւելով քայլ առ քայլ Մայր Դիւանի օրախո. րին :

Յիշեալ օրակարգի խնդիրներն մէ. ջըն էր Դիւանի Ա. Ատենապետի եւ Բ. Ատենապետի եւ հրաժարեալ անօ. րէն ժողովը ընտրութիւն :

Մեր ընտրութեանց արդիւնքը ար. դէն «Շարժում» հաղորդած է. բացի մէկէն՝ որ սխալ է : Մենք Միւրան Մի. նասեան անուն անձ Մայր Դիւանի ա. տենապետի չե'ք ընտրած, այլ Միւ. րան Պէկեան :

Մեր գործերու տեղեկագիրը ամէն յար սկից մանրամասնութեամբ հաղոր. դեցինք Թաղ. խորհրդին որ յետ քըն. նուէրեան վաւերացող գայն :

Բայց դժգոհ Պ. Շնորհքեանը յանդգ. նութիւն ունեցաւ ազգային իշխանու. թեան ղեմ ելլել. քովը գտնուած դը. րամը, արժեթուղթերը, հաչիւները մինչեւ այսօր քովը պահած է. ո'չ իսկ Թաղ. խորհրդոյ վսեմ. ատենապետ բաշային կու գէ յանձնել զայնս :

Ընտրութեանէն յետոյ տիւր Շնորհք. եան շարունակեց ինքզինքը բուն Աղք. ընկերութեան անօրէն ժողովոյ Ատե. նապետ հռչակել եւ խեղկասակութիւ. նը ծայրոյցը թիւան տանելով իր ըն. կերները եւ 20 ի չափ աղքատներ գլու. խը ժողովելով՝ մարտ 29 ի հինգշաբթի գիշեր ժողովը դուրսարեւ պատրուա. կով՝ եկաւ առաջնորդարանի դրան առ ջեւ ցոյց մը ընել : Այ այս յանդգնու. թիւնը Թաղ. խորհրդոյ վսեմ. Փոխ. Ատենապետ պէյին համբարութիւնը հասցուց որ Պ. Շնորհքեանին եւ ա.

նոր ոչխարամիտ ընկերներուն մէջմէկ ազգու ոճով նամակ գրեց որ սակայն «Շարժում»ի թղթակցին բերնին մէջ «Թուլումպածիական ոճի» փոխուած է : Թուլումպածիները գոնէ ուղիղ մար. դիկ կըլլան, սեւին ճերմակ. ճերմակին սեւ չեն ըսեր : «Շարժում»ի թղթակի. ցը այս յատկութեանէն ալ զուրկ է : Ին. չո'ւ չի հրատարակել այդ նամակը որ. պէս զի ընթերցողն ալ քիչ մը դատէ անոր ոճը :

Պ. Շնորհքեան ուրիշ յանդգնութիւն մըն ալ գործած է : Ձեռք դրած է Աղք. ընկերութեան վերջին ներկայացման հասոյթներէն մնացած 200 անգլ. ոսկ. ւոյ մօտ գումարին վրայ՝ այնպէս որ հիմայ յիշեալին քով մօտաւորապէս 250 ոսկւոյ արժողութեամբ զանազան գոյքեր կը մնան :

Լ. ՄԿՐՏԻԶԻԱՆ
(Շարունակելի)

ՉԻՆ

Բէքինտէքի Ալման սէֆիրինին էօլտիւրիւմէսինտէն տօլայը իմրէ. բաթօր վիլհէլմ 45,000 Ալման Ասկէրինին պու կիւնլէրտէ Չինէ Եօլանըլմսը էմր իթմիշ տիր :

— Լօնտրատան վերիլէն պիր թէ լէկրաֆա նազարէն ինկիլթէրա Չինին թազսիմ օլընմասընր գա. պսլ իթմէյուպ, պիրաքս միւտա. խէլէ իլէ քսեանըն էօնիւնիւ ալ. մազ վէ էնէպի գուվվէյի տսֆէ. րիլէսի վասըլթասր իլէ մէվէքէ. թի թաշթը թէէմինէ ալորազ հալը հազրընըն սազլանմասընը արզու վէ թէքիթինտէ իսէտէ, Ռուսիա ինկիլթէրանըն պու թէք. լիթինի րէտտ իթմէքտէ տիր :

— Եանկ-Հայտան վերիլէն թէ լէկրաֆա նազարէն, Բէքինտէ հէ. ման հիշ պիր էվրոթալը սաղ գալ. մամըշ տըր :

Բէքին ինկիլիզ սէֆարէթի Չին լիլէրտէն մուհասէրէտէ պուլընրպ թօփա թուլթուլմագտու իմիշ :

— Չին իմրէրաթօրընը համիսի վէ րէիսի վիլքէլա Բէննա Դուան ճէնուպի վիլայէթ վալիլէրինէ, ումուս էնէպիլէր վէ լիմանրատա պուլընման էնէպի սէֆինլէր իւ. ղէրինէ հիւճիւմ օլընմասընը էմր իթմիշ տիր :

— Թէքար Եանկհայտան ալը. նան սօն պիր թէլէկրաֆա նազա. րէն Չինիլէր Բէքինտէքի ինկի. լիզ սէֆարէթի իւզէրինէ հէնիտէն չիտտէթլէ հիւճիւմ իտուպ, սէ. ֆարէթհանէտէ իլթիճա իթմիշ պին ինկիլիզ իլէ 400 ասկէր մու. գալմէթտէ պուլընմըլար իսէտէ ճէպհանլէրի քիթայէթ իթմէտի. կինտէն Չինիլէր սէֆարէթի գապ թա մուսֆազ օլորազ իլէրտէքի. լէրի թէլէթ իտուպ պինայը տա աթէշէ վերմիշէր :

— Թէքար պիր թէլէկրաֆա նազարէն 140,000 Չին ասքէրի Բէքինի մուհաֆազա իթմէքտէ վէ Չին թէնէրուլը Նիէհտէ 90,000 քիշի իլէ Թիէն-Յին իւզէրինէ Եիւրիւմէքտէ տիր :

— Չինտէ պուլընան տմիրալար մա լէթինտէ 20,000 տէն գիլատէ տա կէր պուլընմատըղը իշիւն մուսվէ. նէթ Եէթիշինէիլէ գատար, պիր հարաքէթտէ պուլընմալաճազլա. րընը գարարալաշարմըլար :

— 100,000 քիշիտէն ֆազլա պու. լընան ասիլէր, Նիզամէն սիլահալ. թընա չաղըրըլուպ Չին օրտու. սը իլէ պիրլէշտիրիլէճէք իմիշ :

— Բուէնա Դուան ումուս Չին տօնանմասընըն հազըրլանմասընը վէ Չին սուլարընտա հազրտա պու. լընան էնէպի տօնանմալարընը վուրմասընը էմր իթմիշ տիր :

— Հօնկ Գօնկտան վերիլէն մա. լիւմաթա նազարէն Չինին էքսէրի շէհիլէրինին տուվարարընա ի. լանլար հափըշտըրլարազ ումուս էնէպիլէրին պիր տն էվվէլ քաթի. ու թէլէթ իտիլմէլէրինի նասի. հաթ օլընմագտու իմիշ :

— Եոքըհամատան վերիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն Չարոն տէօվլէթի պուլընտան էվվէլ Չին մէսէլէլէրի իշիւն սիլահալ ալթընա

չէքիշ 20,000 քիշիտէն մաւտա 30,000 քիշի տուհա ալազլանտըր. մասընը թաշթը գարարա ալթըշ տըր :

ՄԻԻՍԵՆԵՎԱԿԻՅԷ

Նիւ-Եօրքտան ալընան մալիւ. մաթա նազարէն օրատա պուլընան Ալման վարօր դուլթանիւլարըն հա վուլարը վէ տէիօլարընտա Եան. կըն գուհուր իտիպ 400 քիշի գա տար Եանմըշ վէ օլան գարար ղի. յան իսէ-5 միլիօն նաքօլէօնտան ֆազլա թաթմին օլընմագաա տըր :

— Աճէմ Եահր Էլան Ֆրանսա. նըն Գօնկթէքսէվիլ շէհրի պանիւ. լարընտա պուլընմագտա տըր. ան. ճագ Ալաֆրանկա Յուլիան 13ին. տէ Բարիլէ տախիլ օլաճագ իմիշ :

— Լօնտրատան վերիլէն պիր թէ լէկրաֆա նազարէն Եան Լօնտրա. յա ղիլարէթինտէ Գրաիշա քէն. տի էլի իլէ տիլզ պսղը նշանընըն էն պէօլիւք րիւթպէսինի Եահա վէրլէճէք իմիշ :

— Պօէրլէրին մաղուպիլէթին. տէն նաշի ինկիլթէրատա Էլան տէ վամ իտէն շէնլիլէրտէ պազը քէօլ էհալիսի Մ. Գրիւկէրին րէս. մինի ալէնէն Եագմըշտար :

— Ալանգիտէ ինկիլիլէրէ գար չը օլան քսեան Էլան տէվսմ իթ. մէքտէ տիր : Ալսիրէն մուսվէնէ. թէ կէօնտէրիլէն գուվվէյի ապկէ. րիլէ օրալա վասըլ օլուպ մուհա. սէրէտէ պուլընան ինկիլիզ վալիսինի գուրթարմըշ օլուրընը թէլէկրաֆա պիլտիրմիշ տիր :

— Իլվարտէ, իսկէնտէրիլէտէ վէ Բօր Սայիտտէ Էլան Եոմուր. ճագ խասթալըլը տէվամ իթմէք տէ տիր :

— Բէքինտէքի Ֆրանսըզ վէ ին կիլիզ էլիլէրինին թէլէթ օլընտըզ լարը պէյան օլընմագտա տըր :

— Օտէստան վերիլէն պիր թէ լէկրաֆա նազարէն Գարա տէնիզ Ռուս կէօնիլլիւ տօնանմասընըն Բէթէրպուրկ նամ սէֆինէսի իլէ վլատիվօտուք վէ Բօրթ-Արթիւ. րէ քիւլիլէթի ճէպհանէ իլէ 500 ապկէր 900 մուհաճիր Եօլա. նըլմըշ տըր :

— Ինկիլթէրա ֆապրիգալարըն տա Չինէ կէօնտէրիլէք իշիւն 40 մաքսիմ թօփու վէ 5 միլիօն ֆի. շէնկ հազըրլանմագտու տըր :

— Ֆրանսա հարպիլէ նազըրը. նըն, էրքեանը հարպ րէիսինին վէ Բարիլզ գօմանտանընըն տէլիշ. մէսինտէն օրտու էրքեանը պէյ. նինտէ խօշնուտըրըլը իլէրի կէլ. միշ տիր : պիր գարըշըրգարգ. տան գօրգալլաճագտա տըր : Սէպկա իսէ հարա Տրէլթի.ս մէսէլէսի :

ԹԻԻՐԲԻԱ ՀԱՎԱՏԻՍՍԹԸ

Եէմէն թարաֆարընտա Եէնի. տէն գարըշըրգարգալլա գուհուր ի. տուպ, վալիի թէլէթ իթմիշէր :

— Սթանպուլ Մ. Ամերիկա սէ. ֆարէթի մաւալաթիկիւզարը թէք. րար Պապը Ալիյէ միւրաճաթթալա Ամերիկա թէպաալար իշիւն թա. լէպ օլընան թապմինաթ հազըն. տա վէրմիշ օլտուղը նօթանըն ճէ. վապընը իսթէմիշ տիր :

— Պուլտան պէօլլէ Ռուսմանիա. տան հիճրէթ իտէն Եահուտիլէրին գապուլ օլընմալաճագալարը Պապը Ալիտէն պէյան օլընմըշ վէ պու. լարա թէլէքէրէ վերիլմէմէք իշիւն տէ Պուքրէշ Օսմանլը սէֆարէթի. նէ թէնպիհ օլընմըշ տըր :

— Հիճագ չըմէնտիթէրի իշիւն 1 միլիոն լիբա գըլմէթինտէ վէ հին. նի հաճէթտէ տահա ալթըրմագ չարթը իլէ Իանէ պիլէթլէրի մէյ. տանա չըգարմագ իշիւն իրատէ օլընմըշ տըր :

— Ալսիրէն Բարիլէտէ Մ. Չօ. պաննանըն ղարէթի իլէ էրմէնի Եէթիլէրի մէնֆաթթընա թէր. թիպ օլուան շէնլիլէտէ մէշհուր Մ. Անաթոլ Ֆրանսըն պու խու. սուստա կազէթալարտա Եագմըղը պիր պէնտի պիր Ֆրանսըզ օգու. յարագ հէման 500 ֆրանք էրմէ. նի Եէթիլէրինէ իհանէ վէր. միշ տիր :

— Մէշհուր Ղադի Ահմէտ Մուխ թար փաշա Աստրիանըն Օսի շէհրինտէ պուլընմագտա իմիշ :

ՄՈՒՀԱՐԵՊԷ

Մարէշալ Ռօպէրթս Պօլր Ժէ. նէրալարընտան Պօթա վէ Տէվէ. թէ գարըն Էլան մուհարէպէ իթ. մէքտէ օլտըղընը Լօնտրատան վէ. րիլէն պիր թէլէկրաֆտան անլա. չըլմըշ տըր :

— Բէիսի հիւքիւմէթ Մ. Գրիւ. կէր քէնտիսինէ փայթաթի թա. յին իթտիկի Մաշատուրբտան չըգըպ սայիբ պիր մահալէ կիթ. միշ տիր :

— Թէքար Լօնտրատան վերի. լէն պիլ թէլէկրաֆա նազարէն Ժէ նէրալ Պօթա Բրէթօրիա իւզէրի. նէ իլէլէլէրէք անր մուհասէրէլէ ալմաղա ղարէթ իթմէքտէ իմիշ :

— Պօէրլէր քէնտի գուվվէյի ապկէրիլէլէրի թրանսվալ վէ Օ. աանժտա էթթէ պէրու տաղըտուպ ինկիլիլէրին հէմ Եօլընը քէսմէք տէ վէ հէմ տէ թապիկա իթմէք. տէ իմիշէր :

— Բրէթօրիտան ալընմըշ պիր մէքթուպըն պէյանընա նազարէն. պիր Պօէր ինկիլիզ ճէպհանէսինի հաֆիլէն աթէշի վերմէք իւզէր ի. քէն նէօպէթթի թարաֆնտան էլէ կէշմիշ տիր : Պօէրին պու ճէպհա. նէի թուլթուշտըրմաղա մուսֆազ օլմասընտան պիր չօգ իսթիհէքամ լար խարապ օլաճագ իմիշ :

— Թալիզ վէ սայիբ ինկիլիզ կազէթալարընըն պէյանընա նա. ղարէն ճէնուպի Աֆրիգա օրտու. սրնտա հասթա վէ Եարալը ապկէր լէրին մրդապար րէք չօգ օլուպ. Եալընրգ Պլէօմֆօնիլէյի խասթա. խանէսինտէ 5000 խասթա պու. լընմագտա իմիշ :

Ֆիլիպէի աղր. վարժարանի հոգաբարձո. իհան տոննապիտը նամակաւ մը միւլ կիլացնէ թէ. տնօրէն Պ. վահան Եահրիմանի աշակերտ մը Ժիւժ.ժ րլլալուն ա. թիւ գատուվարաթիւն տեղի ու. նեցած է, ուր վկայից մեծամաս. նուլիւմը հաստատուած է թէ Պ Եահրիման ժանթա աշակերտին միայն ապտակ գարկած է :

ԱԶԴ

Թաւաղիկալ շարաթ գիշեր յու. լիս 1, տեղույ Ս. Էտինէնիէ սը. յահին Եէլ Շայ Երիտ. ալարընիւր. կալիկ ներկայացում մը պիտի տը. րուի ինպատա Հայաստանի սրբ. րուի : Ներկայացուիլը խաղ է «Վրէժը» իրտկան կհանքէ թա. րիւրգուլիսան վիրտուսած 6 արաթ. Ծիծաղաշարժ գուշտ մը :

ՕԹԼԼ ՐՕՏՕՐ

Ֆիլիպէ

Օն սէնէտէն պէրու «Ոթէլ Բը. լօվտիվ» իսթիճար խաղա, էլ. հէրճիլէթ միշթէրիլէրի խօշնուտ իթմիշ օլան Աստիկ աղա Սրապ Խոն պու տէֆա «Ոթէլ Բօտօր» նաղլ օրնմըշ օլմաղլէ, համիլէթ. լիւ միւշթէրիլէրին իսթրաշաթը իշիւն խրտիլթ աւ թէմիլիլէք մի. քէմիլ օլաճագ տըր :

4-1

ՏՕՐԹ. Մ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

Փոխադրած է իր քնակարանը ի Մուսալա փողոց. նախկին Չլաթնա — Բզէլային մատ. ուր ցալդ կը քնա. կէր ծօթթ. Սլաֆիլէթ :

Կը ղարմանէ մանաւորապէս կա. նանց, աղայոց Եւ ծննդական գործա. րանաց հիւանդութիւններ Եւ կրկատա րէ մանկաբարձական գործողութիւններ շիւանդ կրնգուի ամեն օր, առա. ւօտան ժամը 9—12 Եւ յիս միլիօնի օսմը 3 6 :

ԱԶԴ

Գրատուն հետ հաշիւ ունեցող. ներէն կը ինդրիւմ օր. մինչև յու. աւղիկալ տմսու վերջ փուլթան կար գաղբիլ Ե չը պարտաւորեցնեն զիս օրինական միլիոններու գիւմիւր :

Ա. Զարպիսմէրեան

ՆԷՏԱ

ԿՍՍ

ՄԱՄԱՐԱՐ ՊԱՏՄԱՐԸ

Պուլկարիւյ ազատութիւնէն ա. աւշ Պուլկար Ժողովուրդին նիստ ու կուցը Ե թրքական հարստահա. յուլթիւնները նկարագրող այս գործը կարժէ որ ամեն հայ կարգալի կը ծախուի իրաւունքի խմբա. գրատունը, Ֆիլիպէ Պ. Գ. Թիւ. թիւնճանի քով Ե Գահիրէ Պ. Կ. Երզնկացիանի խանութը :

ԳԻՆ 50 ՍԵԹ.